

همه عوامل حساسیت را

یکی از عملکردهای سیستم دفاعی بدن انسان از بدو تشکیل در دوره جنینی و پس از آن در دوره نوزادی، تشخیص خودی از بیگانه و مبارزه با عوامل بیگانه است.

یکی از عملکردهای سیستم دفاعی بدن انسان از بدو تشکیل در دوره جنینی و پس از آن در دوره نوزادی، تشخیص خودی از بیگانه و مبارزه با عوامل بیگانه است. در کنار سلول‌های دفاعی که در گردش خون وجود دارند، سلول‌هایی در سراسر پوست و لایه به‌شش، منافذ بدن، مثلاً، بینی، چشم، گهش، مخاط و منافذ وجود دارد. این سلول‌ها وظیفه واکنش سریع به ورود اجرام خارجی را دارند و در صورت ورود این جرم‌ها واکنش‌هایی مثل عطسه، سرفه، آبریزش بینی و ایجاد التهاب سطح پوست - که کهیر نامیده می‌شود - را موجب می‌شوند.

واکنش‌هایی که توضیح داده شد کاملاً طبیعی و عادی است. برای مثال هنگام آلودگی هوا که ذرات معلق درشتی در هوا باشد، ایجاد سرفه و عطسه کاملاً طبیعی است و حساسیت تلقی نمی‌شود. مشکل زمانی ایجاد می‌شود که به دلایل مختلف سلول‌های واکنشی بدن، بیش از حد تحریک شوند و واکنش‌های شدید ایجاد کنند.

در این صورت فرد دچار بیماری حساسیت یا آلرژی شده است. همانند یک کودک که به محض حضور در هوای آلوده دچار سرفه و تنگی نفس شدید می‌شود - که به آن آسم حساسیتی می‌گوییم - یا یک زن جوان که در فصل بهار به دلیل وجود گرده گیاهان دچار عطسه و قرمزی چشم می‌شود.

همان‌گونه که توضیح دادم همه اندام‌هایی که در معرض عوامل محیطی اند و کارشان محافظت از سایر اعضاست، در معرض آلرژی هستند. پوست، بینی، مخاط دستگاه تنفسی و مخاط دستگاه گوارشی از این جمله اند که انواع آلرژی‌ها شامل کهیر، آسم، اسهال‌های حساسیتی و رینیت آلرژیک را ایجاد می‌کنند.

رینیت آلرژیک که ترجمه آن التهاب بینی حساسیتی است دارای علائمی شامل عطسه کردن پی در پی، آبریزش بینی، خارش بینی و چشم، بسته شدن متناوب بینی‌ها، قرمزی چشم، خارش حلق و اشک ریزش است.

واضح است که این علائم خیلی شبیه سرماخوردگی است و بسیاری از بیماران به اشتباه تصور می‌کنند که مرتب سرما می‌خورند. سرماخوردگی در اثر ویروس ایجاد می‌شود و یک دوره سه روزه را طی می‌کند و همراه با تب خفیف و درد خفیف بدن است و بعد از این دوره برطرف می‌شود. در حالی که در رینیت آلرژیک عطسه و آبریزش بینی و چشم مهم‌ترین علامت‌هاست و درد و تب معمولاً وجود ندارد و مدتی طولانی علائم باقی می‌ماند.

گاهی با ورود یک حیوان خانگی و به دلیل موها یا پرهای آن حیوان یکی از اعضای خانواده دچار آلرژی می‌شود.

گاهی وجود تعداد زیادی سوسک در خانه باعث آلرژی می‌شود و گاهی استفاده از رختخواب‌هایی که حاوی پر یا پشم است آلرژی ایجاد می‌کند.

در تمام این موارد درمان اصلی اجتناب از آلرژن‌هاست. در واقع می‌توان قبل از این که به داروها متوسل شد با شناخت بموقع ماهیت حساسیتی بیماری مثلاً از حیوان خانگی دوری کرد یا روی تشک و بالش را با پارچه‌ای عایق پوشاند یا با استفاده از فیلتر هوای منزل را عاری از مواد حساسیت‌زا کرد و به این ترتیب آلرژی را درمان کرد.

دکتر رضا کریمی - فوق تخصص بیماری‌های غدد